Pirmutinis Darbo žmonių Dienraštis. Išeina kasdien apart nedėldienių.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY

Kaina Suv. Valst. ir Kanadoj — metams $7.00; pusei — $3.50; 3 mėnesiams — $2.00. Kitose šalyse: metams $9.00; pusei — $4.50

No. 39. Telephone Stagg 3878. Brooklyn, N.Y., Utarnin., 15 Vasario (Feb.), 1921 Pavieno Numerio Kaina 4c. Metai XI, Dienr. III.

BRITANIJA GEIDŽIA PANAIKINTI KARINES SKOLAS

Jungtinių Valstijų Finansų Ministerija Tai Pilnai Patvirtina

Francija mielai pritaria panakinimui tųjų skolų.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on February 15, 1921, as required by the Act of October 6, 1917

Washingtonas, 14 d. vasario. — Jungtinių Valstijų finansų ministeris patvirtino tuosius gandus, kad Austen Chamberlain, Anglijos finansų ministeris, oficialiai davė propoziciją šiai šaliai, idant panaikinti karo skolas. Tosios informacijos buvo suteiktos senato užrubežinių reikalų komiteto sesijai, kurioje ir Houstonas ėmė dalyvumą.

Pasirodė, kad yra žinių, jog prezidentas Wilsonas, būdamas Paryžiaus taikos konferencijoje, pasižadėjo, kad kuomet Jungtinių Valstijų senatas užgirs tąją taiką, tai jis, prezidentas, stengsis daryti viską, kad tik panaikinti talkininkų skolas. Tūli sako, delei to tik Britanija ir norėjo labai,kad Tautų Lygos sutartis būtų užgirta su pataisymais. Mat, jinai manė vieną tokių pataisymų įdėti, kad panaikinti savo skolas.

Vėliaus paaiškėjo, kad tieji Anglijos pataisymai tapo atmesti ir prieš juosius labiausiai stojo amerikiečiai atstovai. Finansų ministeris Houston sako, kad šis sumanymas jau ne pirmu sykiu paduodamas Jungtinėms Valstijoms, tačiaus josios vis atmesdavo jį.

Sumanyta taikos konferencijoje.

Dabar tikrai jau žinoma, kad sumanymas panaikinti talkininkų karines paskolas buvo padarytas Paryžiaus taikos konferencijoje. Francija buvo viena iš tų, kurios karštai stojo už panaikinimą tųjų paskolų. Sakoma, kad Jungtinių Valstijų finansų ministeris nedavęs jokio atsakymo į tuosius sumanymus, kadangi tas darbas yra iki kolei visai neleistinas nagrinėti.

Pav., keletas senatorių griežtai stoja prieš vedimą bent kokių derybų su talkininkais tuomi klausimu.

(Skaitytojai privalote žinoti, apie kokias skolas čionai kalbama. Karo metu Amerikos valdžia skolino didžiausias sumas pinigų Anglijai, Francijai, Belgijai, Italijai ir kitoms, mažesnėms šalims. Tosios valstybės dabar mato, kad nors jos tąjį karą "išlošė", bet turi daugybę skolų. Tad josios dabar ir rengiasi panaikinti jąsias. O kaip panaikinti? Ugi nemokėti Jungtinėms Valstijoms. Pastarosios mato iš to didelį pavojų ir todel nei kalbėti apie tai nenori. — Red.)

Šiandien kapitalizmasgali pasinaudoti tik menševizmo apmulkinta minia. Bolševizmas skaudžiai įgilia kapitalizmui.

PRIPAŽINO BOLIVIJOS VALDŽIĄ.

Santiago, Chili, 11 d. vasario. — Jungtinės Valstijos formaliai pripažino naująją Bolivijos valdžią, kurios galva, prezidentas, yra Baustita Seavedra.

NAUJAS ITALIJOS PASIUNTINYS.

New Yorkas, 13 d. vasario. — Vakar čionai pribuvo naujasis Italijos pasiuntinys, Rolando Rissi, kuris neužilgo vyks Washingtonan.

BADAS CHINIJOJ.

Sara Wrenn, korespondentė New Yorko "Evening Post", šiuomi laiku lankosi tose Chinijos vietose, kuriose siaučia badas.

Pasirodo, kad tėvai parduoda vergijon savo dukteris, kad gavus duonos trupinių. Maži vaikučiai žudomi. Žmonės maitinasi lapais, žolėm. Bet ir tų substitutų užteksią tik keliem mėnesiam.

—O paskui kas? — klausia korespondentė.

—Paskui mirsime!

Šalyje siaučia visokios ligos. Manoma, kad žus keli milionai žmonių.

Jeigu pasauly būtų tvarka ir solidarumas, tai Chinija lengvai gautų užtenkamai pašelpos iš šalies. Bet kapitalistiniam pasauly to nėra.

JAPONIJOS MAINIERIŲ ŠTREIKAS.

Hakodate. — Sustreikavo 10,000 angliakasių Hokkaido kasyklose. Kompanija jiems numušė algas 20%. Mainieriai nutarė kovoti.

KAIP SENA MŪSŲ MOTINA ŽEMĖ?

Iš Paryžiaus praneša New Yorko Times'ui, jog kunigas Teodoras Moro, direktorius observatorijos mieste Bourges, apskaito, kad motina žemė turi penkis šimtus milionų metų senumo.

Tai kaipgi bus su biblijos pasakom, kunigėli?

AUSTRIJA TEKS POPIEŽIUI?

Paryžius. — Londono "Daily Heraldo" korespondentas sakosi girdėjęs, jog Francijos klerikalai varosi už tai, kad Austrija būtų pavesta Rymo popiežiui. Tuomet Austriją remsią viso pasaulio katalikai, o popiežius būsiąs lygus visiems svietiškiems karaliams.

SIBIRE NEBUVO JOKIŲ SUKILIMŲ.

Jansonas, atstovas užsienio reikalų komisariato Rytų šalių reikalams, pranešė korespondentui "Daily Heraldo": visi tie gandai paskliđę per Helsingforsą apie sukilimus Sibire, neturi po savim jokio pagrindo. Paskalos, kad Rytų Sibire bolševikai vartoja terorą, irgi yra šlykštus išmislas.

Pereitais metais tūlose Sibiro vietose dar pasirodydavo ginkluotos kolčakiečių gaujos, bet dabar, jos jau visos išgaudytos. Valstiečiai ir darbininkai galvą guldo už Sovietus.

IŠ LIETUVOS

Suvainiškis. Nedėiios dieną kunigėlis paskelbė, kad mokyklos bute busiąs labai įdomus mitingas. Kalbės ir aiškins viską Seimo narys. Susirinko pasiklausyti daug žmonių. Jis irgi daug kalbėjo. Girdi, dabar tik laikina pertaika su lenkais padaryta ,gal dar reikės kovoti, todel stokite savanoriais į visokius būrius. Dar pavojingesni už Žilgovskį, tai bolševikai. Iš jų randasi visokie riaušininkai; jie platina visokias brošiuras. Todel juos visus reikia išduoti valdžiai, o pastaroji žinos, ką su jais daryti. Baigdamas savo kalbą visokių gerybių prisiūlė. Tuomet darbininkai pradėjo prikaišioti: vienas sako,kad jis neturįs iš ko už mokyklą mokėti ir jo vaiką meta laukan, kiti skundžiasi, kad storieji ūkininkai juos spaudžia, duoną brangina, spekuliuoja. Seimo narys, matydamas, kad kįla triukšmas, mitingą uždengė ir pasiulė vieniems darbininkams susirinkti. Kuomet ūkininkai išsiskirstė, S. n. pasiūlė darbininkams organizuotis į"D. Federaciją" ir per ją apginti savo reikalus. Darbininkai atsakė, kad jie jau organizuoti į darb. pr. sąj. Seimo narys susiraukęs aiškino, kad pr. sąj., tai bolševikų vadovaujama ir krikšč. ten ne vieta. Darbininkai į tai atsakė, kad jie jau pažįsta kr.-dem. ir su jais neis; nes mato, kaip kr.-dem. šulai, kunigai lupa kailį nuo biednųjų. Gimė vaikas—šimtą jam nešk, mirė žmona—du šimtų auksinų nešk, o ką besakyti, apie tuos, kurie augščiau sėdi. S. n., dar netikėdamas savo pasisekimui, pasiulė kas už "D. Fed." pakelti rankas. Tokio neatsirado nei vieno. Visa tai Seimo n. matydamas, sukaitęs ir neišganęs nei vienos "dušelės", pasiskubino pasišalint.

Darbininkai linki jam geros kelionės ir tokio pat pasisekimo visur.

Vilniuje. — Klasinėse profesinėse sąjungose reiškiasi pakilimo. Prisidėjusiose prie Centralinio Biuro Sąjungose yra 13,542 narių. Žemės Ūkio darbininkų sąjunga yra skaitlingiausia, ji turi 3,250 n., bet dabartinėse sąlygose negalima jai plačiau veikti. Žadama sušaukti neužilgo Ž. Ū. darbininkų Suvažiavimą iš apskričių esamų Vilniaus apygardoje (Centralinėje Lietuvoje). Dabar Sąjungos Valdyba rupinasi išgauti tam suvažiavimui leidimą. Pramonės darbininkų sąjungoj yra 3,200 n., sąjungoj neturinčių amato—1,200 n., sąjungoj adatos darbininkų ir statytojų—po 700 narių. Labai daug randasi bedarbių. Tiktai vienoj adatos sąjungoj yra net 600 neturinčių darbo.

SOVIETŲ AMBASADORIUS PERSIJON.

Sovietų ambasadorium Persijon nuskirta Theodoras Rothstein, kuris ilgą laiką gyveno Anglijoj ir ten yra žinomas, kaipo gilus žinovas rytinės politikos.

Rusija padarė su Persija sutartį, sulyg kuria Rusija gera valia išsižada visų koncesijų, kurias buvo įgijus Persuose caro valdžia.

"NAUJIENŲ" DARBININKAI DAR STREIKUOJA

Bosai bando spausdinti 'Naujienas" su streiklaužių pagelba.

Bet "socialistiški" streiklaužiai sulaužė mašinas, kadangi darbo nemoka.

RAŠO "LAISVĖS KORESPONDENTAS.

Chicago, Ill. — Jau nuo seniai "Naujienų" Darbininkų Taryba buvo įteikus "Naujienų" direkcijai reikalavimą, kad "N-nų" menedžeris, "draugas" Jurgelionis būtų prašalintas, nes kitaip darbininkai turės apskelbti streiką.

Bet vietoj kad išpildžius reikalavimus, "direkcija" davė atsakymą per jų "nezgramotną" sekretorių,Šmotelį, būk Tarybos reikalavimai nebus išpildyti.

Todel 9 d. vasario "N-nų" darbininkai metė darbą.Pasiliko tik vieni "N-nų" viešpačiai su keliomis "čikenomis", kurios daugiaus simpatijos turi prie Jurgelionio negu prie darbininkų.

Surado "socialistiškų" streiklaužių.

"Naujienų" viešpačiai jautėsi lig pasikorę, ir kad atgaivinus savo nervus, pradėjo verbuot streiklaužius.

Gavo kelis streiklaužius po vadovyste "Kardo" administratoriaus Ambrazevičiaus ir pradėjo "darbą".

Žinoma, tie "socialistiniai" streiklaužiai neilgai dirbo, nes, neturėdami patyrimo, sugadino mašinas. Buvo pašauktas Ž., bet tas, apžiūrėjęs mašinas, pasakė, kad čia daugiaus reikia praktikos, negu prie dantų krapštinėjimo.

Manė, kad aliejaus stoka.

Streiklaužiai manė, kad mašinos sustojo del stokos aliejaus, todel kur tik gelėžis su geležim nesuėjo, ar rado skylę, visur pripildė su aliejum, bet mašinos neina ir tiek.

Žinoma, reikėjo šauktis prie "mokslinių" viešpačių, kurie po trumpo apžiūrėjimo, išnešė "dekretą", jog tame yra kalti streikieriai, ir šiaip-taip atspausdino kelis šimtus egzempliorių, per kuriuos užreiškė, jog "Naujienose" yra sabotažas.

Tas viskas buvo daroma su provokatorišku tikslu, kad užtraukti valdžios nuožiūrą ant streikierių.

Bet yra faktas, kad "Naujienų" darbininkai visi yra socialistai, o socialistai-gi į tokius kovos būdus netiki, tą žino ir patys "N-nų" viešpačiai.

Ar tie "moksliniai" mėgins ir ant toliaus leist "Naujienas" po protekcija socialistinių streiklaužių, sunku atspėti, bet kiek aš patyriau iš direktorių išsireiškimo, būk mašinos esančios ant tiek sugadintos,kad ims 3 savaites laiko pataisymui.

Mingo Apskričio Mainierių Byla Jau Prasidėjo

Kuomi tas viskas pasibaigs, dar nėra žinios.

Williamson, W. Va., 14 d. vasario. — Po dviejų mėnesių rinkimo prisaikintųjų teisėjų, po ilgo kamantinėjimo, ar tieji teisėjai nepriklauso prie kokios nors darbininkų unijos, pagaliaus tapo prisaikinta 12 teisėjų, kurie spręs, ar tieji 21 mainierys yra kalti nužudyme Matewano miesto policijos viršininko, Hatfieldo, ar ne.

Kaltinamieji darbininkai mainieriai turi vilties, kad jiejie bus išteisinti, nes visai nesiiaučia kaltais nužudyme tojo policijos viršininko.

Šiame teisme turės paaiškėti ne tik tas vienas daiykas, kas nužudė tąjį policijos viršininką, kokiu tikslu jisai tapo nužudytas, bet taipgi išsivers aikštėn ir anglies baronų metodos, vartojamos kovai su darbininkais. Paaiškės, kaip valdžios "tvarkdariai", vieton daryti tvarką, daro įvairias provokacijas, kad sukėlus daugiau neapykantos prieš streikuojančius mainierius.

PRIBUVO PADEREWSKIS.

New Yorkas, 14 d. vasario. — Vakar čionai pribuvo Jan Paderewskis, žinomas lenkų imperialistų štabo narys, kuris kadaise buvo Lenkijos premjeru. Jis sakosi jau daugiau neskambins pianu. Važiuos į Kaliforniją, kur jis turi nusipirkęs didelę farmą ir ten bandys turėti ilgas vakacijas.

MOONEY BYLA TĘSIASI.

San Francisco, Cal., 14 d. vasario. — Čionai prasidėjo Tamo Mooney bylos perkratinėjimas. Dabar manoma, kad jis taps galutinai išteisintas, nes liūdininkai pradeda teisingai liūdyti.

BALTGUDŽIAI PASIPIKTINĘ.

Lenkijos seimas priėmė įstatymą, sulyg kuriuo lenkų kareiviai gausią žemės Baltgudijoje. Tai daroma tuo tikslu, kad kolonizuoti Baltgudiją ir sustiprinti joje lenkų tautininkų įtaką.

Baltgudžiuose delei tos priežasties kilo didelio pasipiktinimo.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ
Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 8878.

Yearly subscribtion rates in U. S. $7.00; foreign countries — $9.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

"Darbininkiškas" Laikraštis ir Darbininkai

"Naujienos" visą laiką vadinosi "darbininkišku" laikraščiu, o jų bosai — darbininkų atstovais. "Naujienų" bendrovė visur garsinama darbininkiška bendrove. Bet štai tarpe bendrovės narių ir jos bosų iškilą skandalas, kuris atsiduria teisme. Skandalas kilo ne del kokių ten "mokslinio socializmo" principų, ne del "demokratizmo" principų, į kuriuos "Naujienų" bosai labai tiki, ne del revoliucinės taktikos, bet del dolerio. Kitaip sakant, nariai apskundė teismui bosus už norėjimą pasiglemžti bendrovę, už norėjimą tapti ant tos bendrovės turto bosais.

Ar tai nekeista, kuomet taip vadinami darbininkų vadai tamposi po teismus už dolerį? Ar tai nekeista, kuomet tie vadai revoliucinius principus išmaino ant bendrovės šėrų ir paskui kelia "socialę" revoliuciją, kad apgynus šėrus, išmainytus ant revoliucinių principų?

Bet tai toli gražu ne viskas. Prieina net prie to, kad visi "Naujienų" spaustuvės darbininkai, dalis redakcijos ir ofiso darbininkų paskelbė streiką, reikalaudami prašalinimo bosų, tų pačių bosų, kurie iki šiol sakėsi kovoją už darbininkų reikalus, kuriems daugiau niekas neapeiną, kaip tik darbininkų reikalai! Šitas apsireiškimas keistesnis, negu pirmasis. Darbininkų judėjimo istorijoj tokie apsireiškimai didelė retenybė.

Jeigu iki šiol "Naujienų" bosai galėjo savo visuomenei aiškinti, kad čia juos skundžia blogos valios žmonės privačiai biznieriai ir jeigu iki šiol buvo jų visuomenėje tokių, kurie galėjo tikėti, kad bosai sako teisybę, tai ką dabar pasakys, kuomet "Naujienų" spaustuvės ir kitų skyrių darbininkai išėjo streikan ir streikan išėjo tik prieš bosus, prieš taip vadinamus darbininkų užtarėjus?

"Naujienų" spaustuvės ir kitų įstaigų sustreikavę darbininkai išrinko spaudos komisiją, į kurią įeina St. Strazdas — "Naujienų" redakcijos štabo narys, V. Rušinskas ir J. K. Makutėnas. Spaudos komisija išsiuntinėjo pranešimus apie streiką į laikraščius, bet ar visi jų pranešimą talpins, pamatysime vėliau. Čia irgi mums norisi parodyti vieną keistą apsireiškimą. Makutėnas ir Rušinskas mums nežinomi asmenys, bet St. Strazdas labai gerai žinomas. Jis pirmiaus buvo viršiausio "Naujienų" boso Grigaičio mazgotė, jis, dirbdamas redakcijoj, dėjo pastangų, kad tik savo bosui įtikus, kad tik įgijus gerą vardą. Kada Grigaitis, protestuodamas, apleido L.S.S. rajono konferenciją, paskui jį pasekė ir Strazdas. Kada Grigaitis vedė smarkią kovą prieš kairiuosius, tai jis Strazdą vartojo mazgote, kurią dažė purvuose ir drėbė kairiesiems į veidus. O kas dabar atsitiko? Strazdas streikuoja prieš bosus, jis streikuoja prieš tuos pačius bosus, kurių pirmiau buvo mazgote ir kurie jį vartojo purviniausiems darbams prieš kairiuosius.

Čia vėl mes matome, kad "Naujienų" bosai nėra darbininkų užtarėjai ir kad prieš juos sukilą net tie, kurie per kelis metus buvo jų aklais vergais, o dabar visgi pamatė, kad tarpe bosų, pasivadinusių darbininkų draugais ir užtarėjais ir tarpe darbininkų, kad ir inteligentišką darbą dirbančių, yra didelis skirtumas. Jie pamatė, kad "Naujienų" bosai, pasivadinę darbininkų draugais ir užtarėjais, eina tuo keliu, kuriuo kad ir inteligentiški darbininkai eidami nieko kito negali susilaukti, kaip tik būti amžinais bosų klapčiukais ir purvinomis jų mazgotėmis.

GABUS "DARBININKAS"

Kapitalistų spauda, jų visokie klapčiukai tankiai darbininkams daro užmetimus, kad jie nemoka taupyti uždirbtų pinigų, kad jie perdaug išlaidųs. Atsiranda buržuazijos tarpe ir tokių, kurie "pasišvenčia" tam tikslui, kad darbininkus išmokinus taupumo. Ypač tame darbe pasižymi kapitalistų moterys, kurios apie taupumą tiek supranta, kiek ilgaveidė Turkoje apie astronomiją.

Negana to. Atsiranda ir tokių, kurie darbininkams primeta tingumą. Girdi, jie visuomet kovoja už trumpesnes darbo valandas, nes tingi dirbti. O juk dirbant trumpas valandas negali daug uždirbti. Reikia dirbti ilgiausias valandas, nes dabar darbininkai gauna algas nuo valandų, todel ilgiau dirbdami galės daugiau uždirbti, o taupiau gyvendami — pasidarys gražaus pinigo.

Panašiai protauja kapitalistai ir jų klapčiukai; pašią mintį jie skleidžia tarpe darbininkų.

Bet mes dabar pažiūrėkime kiek "uždirba" kapitalistai ir kaip jie moka "savo uždarbį" taupinti?

Iš oficialių valdžios paskelbimų matome, kad "darbininkas" Rockefelleris 1918 metais turėjo gryno pelno 33 milionus dol. Vadinasi, jis "mokėjo taupiai" gyventi, jeigu į metus pajiegė susitaupinti 33 milionus dolerių. Dabar jis gali pasakoti apie darbininkų tingumą ir netaupumą ir apie savo "darbštumą".

Pažiūrėkime, kaip ponas Rockefelleris "dirbo" ir kiek jis prakaito "išliejo", pakol į metus padėjo "juodai dienai" 33 milionus. Daleiskime, jeigu "darbštusis" Rockefelleris uždirba į sekundą po vieną dolerį, — dirba po 24 valandas į parą ir 365 dienas į metus, tai jis gali uždirbti $31,536,000. Tuo tarpu jis uždirbo ir pasidėjo "juodai dienai" $33,000,000.

Čia dar ne viskas. 33 milionai dolerių pripažinta metinio pelno valdžios atstovų, už kuriuos jis taksas mokėjo. Bet ar galima tvirtinti, kad Rockefelleris taip jau sąžiningai pridavė valdžiai visą savo pelną? Mes linkę tikėti, kad pelnas buvo didesnis, negu jis oficialiuose rekorduose parodytas.

Taigi, prisižiūrėkite vargšai darbininkai į pono Rockefellerio "darbštumus". Jis "uždirbo" daugiau negu po vieną dolerį į sekundą, "dirbo" po 24 valandas į parą ir 365 dienas į metus! Ar tai gali kas nors su juomi susilyginti?

Ponia Rockefellerienė dabar galės darbininkų moterims aiškinti apie taupumą ir darbštumą...

Adatos Darbininkų Kova

Adatos darbininkų kova tęsiasi. Vyriškų drabužių siuvėjai jau seniai randasi kovos lauke ir dar tai kovai nesimato pabaigos. Teisybė, pastaruoju laiku visa padėtis įyg ir pagerėjo, darbininkai įgavo daugiau vilties kovą laimėti, bet tuomi dar nereikia džiaugtis, dar nereikia apleisti savo pozicijas ir pasakyti, kad laimėjimas užtikrintas. Darbininkai privalo budėti ir vesti kovą dar energingiau, kad ją laimėjus.

Dabar prie vyriškų drabužių siuvėjų prisidėjo ir moteriškų drabužių siuvėjai. New Yorke sustreikavo virš 40,000 darbininkų. Ar kitų miestų siuvėjai paseks New Yorko darbininkus, tuo tarpu sunku ką pasakyti. Čia daug priklausys nuo darbininkų susipratimo ir jų vadų. Juk vadai niekuomet nesistengia apšaukti generalį streiką, visuomet užsiganėdina lokaliais ir paskui veda derybas su darbdaviais. Panašiai dabar daroma ir moterų drabužių siuvėjų streike: vieton streiką išplėsti ir tokiu būdu darbdavius priversti greičiau nusileisti, užvedamos derybos su atskirais darbdaviais, daroma iš darbininkų pusės nusileidimai ir einama prie taikos. Jeigu moterų drabužių siuvėjų streikas išsiplėstų, jeigu tarpe vienos ir kitos unijos darbininkų atsirastų daugiau solidarumo, tuomet, be abejonės, ir vieniems ir kitiems kovą laimėti būtų lengviau, tuomet vienų ir kitų darbdaviai greičiau nusileistų. Bet ar prie to prieis? Drąsiai galima sakyti, kad ne, nes unijose lyderiai lošia svarbias roles, o darbininkų didžiuma dar nėra tiek susipratus, kad permatyti savo lyderių dviveidę politiką.

Lietuviai siuvėjai šiuo klausimu toli pirmyn nužengę nuo kitų tautų darbininkų, jie jau neseka aklai paskui savo lyderius, todel smalavirių spauda ir plūsta juos.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

KIEK EUROPA SKOLINGA AMERIKOS PLUTOKRATIJAI?

Europoje Ameriką vis labiau pradeda neapkęsti, kaipo visų bankierių karalių. Į Ameriką žiūrima, kaipo į bedugnį maišą, kurį nusibankrūtijusi Europa niekuomet negali pripildyti. Amerika mažiausiai nukentėjo kare, o daugiausiai turtų prisikrovė.

New Yorko "Herald" padarė sąskaitą, kiek Amerika karo metu ir po karo paskolino įvairioms Europos valstybėms. Išviso ji yra paskolinusi 9 bilionus, 710 milionų dolerių. Daugiausiai pinigų sukišta Anglijai ir Francijai (virš 7 bilionų). Italija gavo beveik 2 bilionu, Rusija 187 milionus, Čecho-Slovakija — 67 milionus.

Nei iš vieno savo skolininko Amerika negavo skolos. Bet ji negauna net visų jai pripuolamų procentų. Pereitais metais Amerikai nedamokėta 693 milionų dolerių vien tik už procentus.

Šiomis dienomis buvo pranešta, kad viena iš skolininkių valstybių prašė Amerikos paliuosuoti ją nuo skolų atlyginimo. Veikiausiai, tai bus Francija.

Labai galimas daiktas, kad Amerikos bankieriai nematys tų milionų, kaip jie nematys savo ausų. Tai būtų visai teisinga.

VIS DAR NETIKI.

Mes minėjome, kad Lietuvos Informacijų Biuras paskelbė, jog Lietuvos valdžia sutinkanti su plebiscitu ir dar reikalaujanti, kad Tautų Lygos Taryba priverstų Lenkijos valdžią pasidarbuoti, kad Tarybų valdžia nesipriešintų tarptautinei kariuomenei užimti Vilniaus sritį. Vienok "Vienybė" netiki tam ir gana. Ji ve ką sako 8 d. vasario laidos numeryje:

"...Francūzų užrubežių ministeris gavo žinių, būk Lietuvos valdžia sutinkanti su plebiscitu ant miesto Vilniaus ir jo apygardžių. Dar įdomesnis faktas tame, kad Lietuvos valdžia esanti pasiryžusi bendrai su lenkais pareikalauti, kad Rusai atsiimtų savo prieštaravimą Sąjungos kariuomenės buvimui Vilniuje!... Mes niekuomet nesiskubiname daryti išvadų, neturėdami daugiau faktų ir todel lauksime Lietuvos valdžios pranešimo. Tuo tarpu francūzai džiaugiasi, kad galės įvesti savo kareivius Vilniun, kurie, žinoma, nesidarbuos lietuvių naudai, o mes visgi stebimės iš tokio staigaus ir netikėto dalykų perversmo."

Ir "Vienybė" supranta, kad tarptautinė kariuomenė, pasiųsta plebiscito sritin, darbuosis ne lietuvių, bet lenkų naudai, vienok Lietuvos valdžia visomis keturiomis stoja už tarptautinę kariuomenę ir žada tą sumanymą ne bile kaip remti. Nes Lietuvos Informacijų Biuras jau paskelbė šiame klausime antrą Balučio kablegramą, kurioje ve kas kalbama:

"Gavome užtikrintas žinias, jog Tautų Sąjungai gavus užtikrinimą paramos nuo abiejų valdžių, Tautų Sąjungos Plebiscito Komisija, kuri dabar yra Varšavoje, paprašė lenkų valdžios įsakymo demobilizuoti Želigovskio kariuomenę, kaipo pirmas žingsnis prie plebiscito. Sapiega kategoriškai atsisakė, sakydamas, jog lenkų valdžia negali priversti Želigovskį. Komisijos atyda buvo atkreipta į lenkų atsakymą Tautų Sąjungai, kuriame lenkai pažadėjo (plebiscito klausime — red.) tiktai moralę paramą. Mes esame pažadėję pilniausią ir širdingiausią paramą."

Taigi, "Vienybei" turėtų užtekti informacijų, kad Lietuvos valdžia stoja už plebiscitą, ir už įleidimą tarptautinės kariuomenės į Vilniaus sritį.

Kad Lietuvos valdžia eina prieš Tarybų valdžios nusistatymą neleisti į Vilniaus sritį tarptautinės kariuomenės, mes jau "Laisvėje" anksčiau nurodėme, remdamiesi pirmesne Balučio kablegrama.

Ar Gręsia Skylimo Pavojus?

Jau kiek kartų imperialistinė vaizduotė mėgino supjudinti Rusijos komunistus, kad ant griuvėsių komunistinės vienybės įsteigsti rūmus buržuazinės vilties. Tas mėginimas skaldyt iš skiedrų vežimus yra labai charakteringas buržuazinei sąmonei. Kuomet nėra realių faktų, kad paremti savo žūstančią viltį, tuomet reikia šaukties fantazijos pagelbos.

Atsimenam, kiek tai buvo būbnyta 1919 metais, kad Trockis einąs prieš Leniną. Sakyta, kad juodvieją nuomonės griežčiausiai skiriasi klausime, kaip žiūrėti į valstiečius. Vėliau paaiškėjo, kad jųjų tarpe nebuvo anei mažiausių nesusipratimų. Valstiečių klausime jųjų nuomonės pilnai supuolė.

1919-1920 m. pradėta šaukti apie kokius tai "kairiuosius komunistus". Jų priešakyje statyta Buchariną. Tiesa, buvo susiradus saujalė "kairiųjų" komunistų, bet Bucharinas jiem nevadovavo. Per rimtas jis buvo tam žmogus.

Pastaruoju laiku politinio kapitalo sau ieškosi "skaldydamas" komunistus p. Don Levine, korespondentas New Yorko "Globe" ir Chicagos "Daily News". Būbnija tas vyras ir būbnija, kad tarpe Rusijos komunistų apsireiškia baisiausio skirtumo nuomonėse, kad "viduriečiai — komunistai", kuriuos veda Leninas, labai pykstasi su kairiaisiais komunistais, kuriems vadovauja Zinovjevas ir Bucharinas. Sako, kad nepaprastoji komisija kovai su kontrrevoliucija esanti rankose nesukalbamų kairiųjų ir kad, faktiškai, ji valdanti Rusiją.

Buržuazinei spaudai labai patinka tos žioplos pasakos p. Don Levine. Rusų kontrrevoliucinė spauda tik laukia to momento, kada bolševikai susipjaus, Leninas su Trockiu bus nuversti ir Rusijoj prasidės visų galų sujrimas.

Bet... vienas dalykas norėjimas, o kitas dalykas tikrenybė. Kaip išrodo, tai niekuomet Rusų komunistuose nebuvo tokios vienybės, kaip šiuo laiku.

"Russian Press Review" (kame talpinama ištraukos iš komunistų spaudos) rašo, jog aštuntame suvažiavime Sovietų atstovų viešpatavus vienybė visais bėgamais klausimais. Sako:

"Vienybė ne tik komunistų eilėse viešpatavo. Charakteringa ir tai, kad net ir tie delegatai, kurie nepriguliėjo prie jokios partijos, ėjo išvien su komunistais. Bepartyvių prakalbos anaiptol nebuvo opozicinės prakalbos. Atpenč: visuose svarbiuosiuose klausimuose buvus vienybė ir sutartis.

"Komunistų tarpe nei vieno balso nekilo prieš Kom. Partijos pildomąjį komitetą, neigi prieš centralį sovietų komitetą."

Tai taip buvo Sovietų suvažiavime. O mums teko skaityt rusų kontr-revoliucionierių spaudoj, kad suvažiavime kilo didžiausių skandalų, kad Leninui reikėjo peštis su Kalininu ir taip toliau. Gi iš Londono buvo paleista radio, kad "Maskvą užkariavo kairysis komunistų sparnas, kuris sulaužė visas sutartis" ir taip toliau.

Rusijos komunistai parodė, kad jie moka solidariai veikti ir didžiai klysta tie žmonės, kurie laukia kokios tai suirutės. Suprantamas dalykas, tarpe jųjų gali apsireikšti nuomonių skirtumo. Gali būti net diskusijų, ginčų. Bet Kom. Partijos vienybei Rusijoj negręsia jokio pavojaus. D.

ŽADA LIETUVOJE TVARKĄ DARYTI.

Vienas Lietuvos armijos aficieras, kurio pavardę praleidžiame del žinomų priežasčių, rašo savo broliui laišką, kuriame ve kas pasakyta:

"Man, tuo tarpu, nebloginusiai einasi, tik bloga, kad tas prakeiktas karas tęsiasi ir nežinia, kada jis baigsis su legionininkais. Su bolševikais, kaip aš manau, vargiai kuris kareivis eitų kariauti. Dabar pas mus nei kiek negeriau, kaip Rusijoj pas bolševikus — viduje jokios tvarkos nėra, visur didžiausia betvarkė. Dar gerai, kad kareiviai klausa. Kaip tenka girdėti iš užimtų lenkais vietų, tai žmonės sako, kad šimtą sykių būtų geriau gyventi po bolševikais, negu po lenkais. Mūsų poneliai labai bijosi bolševikų, bet prie dabartinės tvarkos Lietuvoje bolševizmas neišvengiamas, gal tik ne tokioj fazoj, kaip Rusijoj. Aš manau, kad žinai, kaip dabar Lietuvos poneliai elgiasi su vietos gyventojais. Kaip tik frontuose karas nutils ir lenkai mus nepuls, tai tuomet mes, kareiviai, pradėsime viduryje daryti tvarką".

Toliaus laiškas seka privačio pobūdžio.

Laiškas rašytas neaiškiai, prasitariama tik puse žodžių. Kalba, kad Lietuvoje tokia betvarkė, kaip ir Rusijoje. Mes gerai žinome, kaip Lietuvos buržuaziniai laikraščiai perstato Tarybų Rusijos tvarką. Čia, matomai, autorius laiško duoda suprasti, kad Lietuvoje tokia tvarka, kokią buržuaziniai laikraščiai perstato Tarybų Rusijoj. Taipgi autorius aiškinasi pasako, kad vargiai Lietuvių armijoj surastum kareivį, kuris eitų kariauti prieš Tarybų Rusiją. Pasako ir tą, kad Lietuvoje bolševizmas neišvengiamas, nepaisant to, kad poneliai labai bijosi.

Pagaliaus, aiškiausiai pasakyta, kad kaip greit nutils frontuose karas su lenkais, taip greitai Lietuvos armija griebsis tvarką viduje daryti. Kokią jie tvarką darys, nesunku dasiprotėti, nes matoma visa dvasia iš kitų autoriaus išsireiškimų.

KIBIRKŠTELĖS

Proletariato diktatūra yra blogas dalykas. Bet Grigo-Jurgelionies diktatūra plus $6,000 komišino yra idealis dalykas.

* * *

Lietuvos laisvės borų pardavinėtojai neseniai atlaikė savo suvažiavimą Waldorf-Astoria hotely, New Yorke.

Buvo ten kunigų, bankierių ir Herman-Purvis (iš "Vienybės Lietuv.")

Širvydas su Augustėliu yra vienodi svieto lygintojai.

* * *

"Rankpelnio" vyrai tikisi, kad įvyksiąs Amerikos komunistinių sriovių susivienijimas.

Palaiminti tikintieji.

* * *

Anglijos pramonininkai aprėpė Kauno gubernijos miškus ir linus.

Dabar jie derasi su Želigovskiu del Vilniaus ir Gardino gubernijų turtų.

Kun. Tumas turi naujos progos sušukti: "o galingoji britų tauta — mūsų kelias-vedys ir žiburys!"

* * *

Lietuva-tėvynė tik tokiam laipsny rūpi pralobusiems Amerikos lietuvių biznieriams, kokiam laipsny jie tikisi galėsią "įvestinti" ten savo kapitalą ir gauti pusėtino pelno.

* * *

Būsiantysis Amerikos prezidentas Hardingas ligšiol pasižymėjo, kaipo gabus žuvininkas. Meksikos užtakoje ir Floridos vandenyse jisai pagavo daug didelių žuvų.

Hardingas rengiasi prie savo darbo. Juk per keturis metus jam reikės gaudyt žuvis drumstame vandenyje.

Saulius.

KORESPONDENCIJOS

KONCERTAS IR KIT-KAS

FRANKFORD, PA. — 5 d. vasario L.D.L.D. 149 kuopa surengė koncertą ir balių, kuris nusisekė neblogiausiai. Tačiaus iš priežastis bedarbės ir blogo oro, (lijo) publikos atsilankė neperdaugiausiai. Koncerto programas, nors buvo trumpas, bet geras. Publikai geriausiai patiko šokikas-kupletistas L. Zmiejov, rusas, ir Lyros Choras, kuris, po vadovystė garsaus dainininko, J. Žiurono, puikiai sudainavo kelias darbininkiškas daineles.

Prie to dar buvo rusų styginė orkestra, vienas harmonistas, ir maži vaikučiai pagirtinai sulošė dialogą, kuris visiems labai patiko.

Po koncertui sekė šokiai. Tai pirmas darbininkiškas vakaras, kokis kada nors buvo surengtas Frankforde.

Nors Frankfordas yra pusėtinai didelis Philadelphijos priemiestis, bet iki šiol veikimo, kuris būtų naudingas darbo žmonėms, nesimatė. Randasi čionais keli šimtai lietuvių, kurie vienodai visi gyveno paskendę saldžiame miege. Ir tik susiorganizavus L.D.L.D. 149 kuopai, pradėjo atbusti iš miego ir frankfordiečiai. Dabar tautininkai ir klerikalai kurių čia randasi didelis skaitlius, pradėjo veikti išsijuosę, kad nepasiduoti "bolševikams", — kaip jie vadina LDLD. 149 kuopą.

Jie veikia "tėvynės labui", pirkdami ir parduodami "nelaisvės bonus"; veikia pravardžiuodami visus susipratusius darbininkus "išgamomis", "parsidavėliais" ir kitoniškais "puikiais" žodžiais. Moters veikia daugiausiai su liežuviais ir rūpinasi bažnyčios reikalais ir "dūšios" išganymu. Vaikinai "veikia" "bolėmis", kazyrėmis ir t. t. Merginų čia beveik nėra.

Tai matote, kad Frankfordas neatsilieka veikime nuo kitų lietuviškų kolonijų.

Bedarbė siaučia Frankforde taip-pat, kaip ir kitur. Nors nekuriose dirbtuvėse sugrįžta "normalis" stovis darbo, bet ne ta pati mokestis.

Viena industrija, kuri Frankforde egzistuoja ir kuri niekad nesustoja dirbus,—tai darymas "rojaus skystimėlio". Net ir tie, kurie vadina save susipratusiais, užsiima tuo bjauriu darbu. Sarmata, frankfordiečiai! Jau laikas atėjo, kad išsižadėti senų prietarų ir mokytis, lavintis sutverti naują pasaulį.

Gintaras.

LIETUVOS PONŲ BERNO PRAKALBA.

AMSTERDAM, N. Y.— Lietuvos buožių bernas Dr. Alseika atsibeldė ir į mūsų koloniją. 30 d. sausio vietos sandarokai surengė jam jomarką, kad išvilioti iš sukvailintų žmonelių sunkiai uždirbtus centus.

Jis ,kaip ir tikras ponų įrankis, agitavo visus ginti ponų reikalus, būti "gerais patriotais" ir t. p.

Be to, tas nuinges buržujus burnojo tikrus Lietuvos žmonių draugus — Kapsuką, Aleksą ir kitus.

Jis pasakojo, kad Lietuva turinti susijungti su buržuazine Latvija ir Estonija, kad bendrai puolus ant darbininkų valdomos Rusijos.

Melavo tas ponas, kol pačių melų pritruko.

Klausimas, kaip ilgai įvairūs mulkintojai kvailins darbininkų protus?

"L." Koresp.

UŽUOJAUTOS REZOLIUCIJA "LAISVEI".

LMPS. IV Rajono konferencija, įvykusi sausio 9 d., 1921, Binghamton, N. Y., priėmė sekančią rezoliuciją:

Mes, delegatės, apsvarstę dabartinę "Laisvės" pakraipą ir poziciją, — pilnai sutinkame su dabartine jos pozicija ir pageidaujame, kad "Laisvė" ir ant tolžaus eitų tuo pačiu keliu, laužydama erškėčius nuo darbininkų tako ir vestų minias prie galutino pasiliuosavimo.

Taipgi paskiriam iš Rajono iždo 5 dol. del pasekmingesnės kovos ir ateityje taipgi neatsisakom pagelbėti.

Rezoliucijų Komisija:
A. P. Šukienė,
M. K. Valinčienė,
V. Zmitrulė.

MOKSLEIVIŲ DOMĖ

Viename "Naujienų" numeryje tilpo L.M.S.A. atsišaukimas, po antgalviu "Moksleivių Domė".

Turiu pastebėti, kad tas atsišaukimas buvo sudarkytas per "Naujienų" redakciją. Mes vėliau rašėme pataisymą arba atšaukimą, bet "Naujienos" jo visai netalpino. Mat, joms netinka.

Turiu pastebėti moksleiviams, kurie manote tverti LDLD. kuopas, tai meldžiu prisilaikyti L. D.L.D. konstitucijos, nes ji pasilieka ant visados. Aš manau, kad aišku kokie mūsų yra tikslai? O jeigu neaišku, tai meldžiu perskaityti ją.

J. J. Bložis,
L.M.S.A. Valp. Kp. Pirm.

AKMENINIAME MIESTE

Vaizdelis.

Tai buvo diena, kuomet Pilės gatvėmis nuo ryto iki vakaro ramiai, koja už kojos, vaikščiojo tūkstančiai darbininkų ir puslėtomis rankomis nešė augštai iškėlę raudonas vėliavas.

Buvo tada tamsus rudens vakaras.

Balta gatvių šviesa siautė ant dangaus, o arčiau prie žemės, buvo tamsu. Ir taip išrodė, kad visas miestas, kaip rašalu aplietas. Žibintuvų šviesa atrodė lyg degtukų šviesa. Iš Pilies prospektų ir toliaus plentu griuvo didelės minios žmonių, kurios gryžo nuo demonstracijų ir susirinkimų. Ant gatvių skambėjo žmonių balsai. Žmonės, lyg jūrių įsuptos bangos, svyravo į akmenines sienas ir tvoras; spietėsi tamsiuose skersgatviuose, skyrėsi ir vėl rinkosi. Sujudinti ir pilni keršto darbininkų veidai, tamsoje išrodė kaip šešėliai, kurie neseniai išėjo iš tamsių gyvenimo kapų. Tamsoj, prie bromo vartų buvo girdėtis drebantis senelio balsas:

"Jau man baigia sukakt aštuoniosdešimts metų. Mano gyvenimas praslinko lyg tas alkanas šuva, nepalikdamas pėdsako. Nuo mano jaunų dienų iki senatvės, aš neturėjau linksmos valandėlės. Aš pusiau badaudamas gyvenau drėgnuose rūsiuose ir dirbau dvokiančiame fabrike, kentėdamas šaltį, badą ir pasityčiojimą.

"Atsimenu, kaip mano tėvas man pasakodavo, kad jis ir mano seneliai gyveno dar blogiaus už mane, nes jiems reikėjo vilkti baudžavos jungą. Mano tėvą ponas primušė mirtinai, o vienatinį mano sūnų, prie kurio tikėjausi priglaust seną galvą ir ramiai numirt, užmušė praeitą nedėldienį ten prie to tiltelio už tai, kad jis buvo karštas, negalėjo tylėti dantis sukandęs, matydamas skriaudas ir paniekinimą darančius iš mūsų.

"Ir kas gi čia, ištikro, amžinai nori mus laikyti sugniaužę?! Užteks, išvargome!"

Marytė ir Jonas ėjo toliaus, ir užkimęs senelio balsas žuvo minios alase.

Kažin kur ten toli buvo girdėtis sunkus balsų gaudimas. O gal vaizdykloj tebeskambėjo praeities atbalsiai.

Paėję keletą minutų, jie radę kitą kalbėtoją. Apstotas didelės minios darbininkų, jis buvo atsistojęs augštai prie žibintuvo skersgatvyj. Jo garsus ir iškalbingi žodžiai skaudžiai atsimušė klausytojų širdyse ir uždegė jausmus pagiežos. Jis kalbėjo beveik tą patį, kaip ir anasai senelis, ir galima buvo matyti, kad visur nesuskaitomose darbininkų miniose viešpatavo vienas galingas, nebeužgniaužiamas pagiežos balsas.

—Mūsų rankomis, draugai, pastatyti šie dideli miestai su daugybe įvairių fabrikų; tie augšti namai, kurių viršūnės laiko parėmę debesis, priklauso mūsų išnaudotojams ir skriaudėjams. Nėra to daikto pasaulyje, prie kurio mūsų rankų ir triuso nebūtų padėta, bet tuo viskuo naudojasi ir gėrisi tik turtingieji. Ant mūsų kruvinų pečių pristatyta daugybė valdiškų raštinių. Mumyse visa valstybės galybė, ir mus kapoja nagaikomis, šaudo ir karia... Mes gyvename troškiose lūšnose ir maitinamės pačiu bjauriausiu maistu. Su mumis jie elgiasi, kaip tik jiems patinka. Per ilgą ir atkaklią kovą mes ką-neką iškovojome, ir šiandien švenčiame mūsų didžiausį laimėjimą. Bet ką gi mums prižadas, laisvė žodžio? Tai turi ir kūdikis. Laisvė susirinkimų ir sąjungų? Bet tai vėl teisė kiekvieno žmogaus. Laisvė sąžinės — tas pats. Ypatos nepaliečiamybė? Bet tai tik žadama, bet niekados neišpildoma. Tikėkite man, kad ryt pradės mus vėl šaudyti, o kitus grūsti kalėjiman be jokio užmetimo. Jūs atmenate tą kraugerišką paliepimą: "Patronų negailėkite dėl nenuoramų!" Aš esu persitikrinęs, kad taip bus ir toliau, nes senieji įstatymai nepakeisti naujais. Taigi, kol kas, mes nieko neesame gavę!...

Balsas skambėjo vis aiškiau ir matėsi, kaip godžiai visi gaudė kiekvieną jo žodį.

—Draugai, mūsų užmuštieji broliai, mūsų išbalę vaikai, mūsų nuvarginti gyvenimo tėvai — visi ištiesia mums rankas ir meldžia toliau varyti pradėtąją kovą. Laimėjimas artinasi. Ar girdite, kaip gaudžia žmonės?! Jų širdyse pakilo supratimas savo teisių ir galybės. Jie ilgiau nebenori kentėti! Mes visi išvien, draugai! Tebūna darbininkas darbininkui broliu! Tada nei kulkos, nei nagaikos nebekliudys mums iškovoti atimtąją iš mūsų laisvę!...

Minia sujudo. Tarsi vėjas, pakilęs, pradėjo linguot miško viršūnes. Kažin kas suriko: "Marsalietę!" Akymirksnyje ši laisva daina pasklydo po visą priemiestį. Drąsus, grąsinanti, šaukianti balsai aiškiai atsimušė į žmonių ausis, išjudino visų širdis toks džiaugsmas, kad Marytei rodėsi, jog tai gieda dangus, gieda žemė, gieda mirusieji ant netolimų kapų. Jos širdyje pakilo neapsakomas džiaugsmas. Dabar ji supranta, žino, kad nebetoli ta valanda — atmonijimo už praeitį valandą; visi nuskriaustieji, apgautieji parodys savo galybę. Ženklo nebeliks to augšto ir šalto kalėjimo, kurį žmonės vadina gyvenimu, ir praėjusieji vargai taps tik sapnu ir nebesugryžš jie niekados...

* * *

Iki šiol Marytė turėjo pergyventi sunkias dienas. Iš pradžių fabrikos — ta baisiausia giltinė. Nuo paties ryto turėdavo kvėpuoti bjauriausiu oru, girdėti vienodą mašinų duzgėjimą ir pergyventi nežmonišką apsiėjimą užveizdų. Vienuolika valandų per dieną! To pilnai užteko, kad įtraukus silpną širdelę į neišbrendamą purvyną. Jos draugės viena po kitai metė sunkias fabriko stakles, kurios audžia begalinį audeklą — ir — išvaikščiojo ant gatvių... Ten geriau, linksma! Tegul ryt laukia sunkus atsilyginimas: už tai šiandien galima juokties, dainuot, šokt...

Išėjo ir ji.

Greit praėjo dienos pirmutinio "laisvės" mėnesio. Slinko eilės nakčių, kada nemalonus pasigėrusiųjų kvapas smeigėsi jos luposna, po veidą, tarsi karštos piktos varlės, šliaužiojo bučkiai, tarsi šiltos gyvatės kuteno bjaurųs meilės žodžiai. Naktys buvo begalinės, kaip bedugnės, juodos ir baisios. Vieną kartą, rudeny, jai užėjo baisus nusiminimas. Kaip beprotė išlėkė ji ant tamsių gatvių, klaidžiojo išilgai perkasu, kuriuose drebėjo tamsus vanduo ir glaudėsi prie granito krūtinės. Bet jis buvo šaltas ir rūstus, kaip ir žmonės. Iš apačios liūdnai žiūrėjo drėgni kapai, o ant viršau žibėjo, tarsi piktos velnio akys, elektros žibintuvai ir tamsoj, milžiniškų namų vartuose, tarsi kabojo kilpose atšalę, susilenkę lavonai... Ir belekiant pro šalį, ji pažino save, save, save... Prisiartino prie Nevos. Užėjus ant vidurio ilgo tilto, pasigirdo abejose pusėse tilto užkimęs balsas. Tai buvo balsas sargo, kuris rėkdavo ant vergų. O vėjas, išsismaginęs, blaškė bangas, kurios baugiai-maloniai teškeno kažin kur apačioje atsimušdamos į krantus. Rodosi, naktys akimirksniai tyliai, liūdnai, viena po kitos krito į pražūtį, į tamsius šulinius mirties, o bangos šaukė: "Nenusimink.. Užpakaly — vargas, priešaky — poilsis... Nenusimink, ne..."

Marytė pastovėjo, pasiklausė ir paklusniai, kaip vaikas, persisvėrė ant užtvaros... Bet netikėtai kažin-keno tvirta ranka ją pagavo. Ji atsigryžusi pamatė bestovintį didelio ūgio žmogų. Jo didelės akys arti, su dideliu nusistebėjimu žiūrėjo, ir kada ji pradėjo verkti, stengdamosi paslėpti savo veidą, jis tyliai kuždėjo: — "Na, gana... na, gerai... Viskas praeis"...

Vėjas gaudė. Ėjo žmonės ir kartu nešė tamson savo mintis ir rūpesčius. Lašas po lašo dunksėno krūtinėj vargas. Dangus buvo nebylys. Iš miesto su daugybe žiburių aplinkui, buvo girdimą balsas, keikiantis silpnus ir nupuolusius.

—Taip, — kalbėjo jis — baugu vienam čia it šių rusčių jūrių viduryj. Tačiau, žmonių tiek daug nedidelėj jų saujalėj. Milionai pavergtų ir nuskriaustų,— tai mūsų broliai. Reikia su jais susieit arčiau, reikia uždegt jų karštas širdis... Ko-gi bljot, jeigu ranka rankon eisime, tai mūsų pusėje yra milionai. Čia ne vieta nusiminimui. Reikia kovot ir turėt viltį!...

Marytė klausėsi tų maloniai karštų žodžių ir ji persitikrino, kad "Akmeniniame mieste" ne tik priešus galima sutikt, bet ir draugus galima turėti. Ir ji, užsimąsčiusi apie ką tai tokį, nuėjo su juo ir papasakojo apie savo pergyventas bei pergyvenamas valandas. O jis kalbėjo:

—Šiuo tarpu mes einame tik dviese, bet greit, greit ateis laikas, kada išeis iš savo rusių nuvarginti vaikai, sukils galinga darbininkų armija. Ji nutrenks geležinius pančius, kuriais apdėjo ją galingieji ir turtingieji,— ir savo iškovotas teises jie laime pavers...

. . . . . .

Ir štai dabar, kada nakties tamsoj vienbalsė, sujudinanti darbininkų daina pripildė sotų miestą, Marytė suprato, kad tai teisybė. Niekas nesulaužys susipratusių darbininkų galybės. Greit subyrės kalėjimų, vogimų ir užmušimų valstybė.

Aplinkui, tarsi pati naktis siuntė miestan savo balsus ir dangus viršuj jo maišė kruviną šviesą. Jos širdis plakė išlėto, tarsi kujis įkaitintą geležį...

* * *

Slinko savaitės, mėnesiai... Gyvenimas aprimo tik iš paviršio. Daugumai rodėsi, kad viskas vėl pradėjo eit, kaip ėjo. Valdžia nusiramino ir ėjo savo išmėgintuoju keliu. Vėl naktimis, kaip vagys, valkiojosi žandarai. Visur metėsi į akis judošiški šnipų veidai; "sujudimas ir riaušės" nebebaugino daugiau niekeno širdžių ir priespaudos pančiai vėl buvo uždėti ant visos šalies. Ištikro-gi, ši tyla tik išrodė tokia. Gyvenimas lėkė pirmyn savo geležiniais ratais. Slapta kova virte-virė. Supratimas klesos reikalų ir laisvės, tarsi saulės spinduliai, veržėsi pro tamsiausius plyšius. Stipriausi senosios tvarkos šulai svyravo. Proletarų skaičius augo ir žymiai ėjo tvirtyn. Apskritai iš visko buvo matyti, kad jau artinasi audra. Tačiaus "augštesnieji", įbauginti praeities, nenorėjo nusileist žmonėms: pasitikėjo kareivių patronais...

Audra artinosi. Sykį rytą, Jonas, atsisveikindamas, tvirtai apkabino Marytę, kad net ji sudrėbėjo ir, negalėdamas nusiraminti, tarė: "Na, brangioji, neužmiršk manes! Ar pasimatysim daugiau ar ne!" Paskui, pabučiavęs ją, jis skubiai išėjo. Atbalsiai sunkių žingsnių žuvo ant laiptų. Marytė ilgai stovėjo ant viršutinio laipto. Iš apatinių darbininkų buto kilo augštyn sunkus oras. Iš ten buvo girdėti kažin kokie menki balsai, panašus į verkimą. Ir ji norėjo sušukti ant jų savo sopančia širdžia, kad dabar, šiandien, reikia liauties verkus; reikia surinkti visas savo pajiegas ir iš jų, kaip iš pliedno, nulieti tvirtą viltį. Šiandien Marytė turėjo būt namie. Laikas ėjo lėtai, lyg ką tai baugindamas. Ateidavo žmonės, imdavo ko reikia ir vėl išnykdavo. Kiekvieno akyse švietė pasislėpęs drąsumas ir jų žingsniai skambėjo ant laiptų kietai ir vienodai. Jų kambarys buvo viršutiniame augšte namų. Marytė žiūrėjo pro langą į dangčius, į daugybę kaminų, į orą pripildytą dūmų, kurie sklido ant namų, kaip suplyšę skarmalai. Kitą sykį vėjas nešė rūką iš vienos vietos į kitą ir tada rodėsi, kad dangčiai kruta ir maino savo liūdną išvaizdą. Jie tampa dar liūdnęsni: Savo šaltu sunkumu jie skelbia apie baisius, nežinomus užmušimus, paslėptus akmeniniam mieste; apie užmačią, pasileidimą, įkyrų gyvenimą, piktumą... Baisųs atsiminimai ėjo per jos vaidentuvę ir nukankinta širdis smarkiai plakė. Paskui, karštas įtikėjimas, linksmumas užpylė ją plačiomis bangomis. Tie, pas kuriuos ji pražuvusi rado prieglaudą ir užtarimą; tie, kurius ji pamylėjo, kaip brolius, — jie išsluos ant galo visas bjaurybes.

Prietemyj, kada iš abiejų pusių nepaprastai sušvilpė dirbtuvių švilpukai ir su baime ištarė kažin-ką jų tolimi atbalsiai,— ant gatvių staiga pasidarė tylu. Marytė žvilgterėjo į Narvos pledangčius žiūrėjo į ją, o kažin kur iš užpakalio cių. Aprūkę dūmais dirbtuvių kaminai per jų nepaprastai mirgėjo vakaro šešėliai ir namai su baime spaudėsi prie kits kito. Akimirksniai lėkė savo mažomis kojukėmis tuščiomis gatvėmis, per šaltus akmenis ten, kur pamesta taip daug minčių, gailėsių, ašarų. Už pusvalandžio kažin kur apačioj laiptų suskambėjo trumpas balsas: "Prasidėjo! Ten ant pleciaus!" Marytė sudrebėjo ir prisiartino prie lango. Ant žemės jautriai jau meldėsi naktis. Ji drebėjo viršui miesto savo juodais sparnais. Nieko nematyt. "Eik, tverkis sau horizontus! Eik, užkariauk juos!" — girdėjosi balsai. Marytė atsidarius langelį klausėsi. Iš tolo girdisi sunkus ir baisus užimas, tarsi jūros priėjo prie miesto ir milžiniškos bangos su triukšmu grumiasi su granito krutine. Retkarčiais užimas nutila, ir tada buvo girdėti, kaip šimtai kojų skubinai bėgo per gatvių akmenis ir kilo daugybė balsų. Paskui suskambėjo varpai, kurie, tarsi nuo tolimo dangaus nutruko ir nukrito į tylius kiemus ir vėl kėlėsi augštyn. Rodėsi, kad jie dainavo girtą dainą apie drąsumą... Marytė iš sujudimo drebėjo ir jos rankos, kaip bematant griebė lango kabliuką. Tarsi ji norėjo, kaip paukštis išskristi ten, pas juos... Staiga kažin kur toli pasigirdo sausi, nutrukę balsai, kaip smūgiai lazdų per tvorą. Marytė sudrebėjo dar labiau ir leidosi laukan, uždarydama duris. Ji manė, kad praeitis dabar jau galutinai mirusi... Ar mirtis, ar pergalėjimas... Išlėkė ant gatvės. Šūviai jau nutilo ir tik varpai skambėjo, skambėjo. Lėkdama ji pastebėjo senelį, kuris stovėjo viduryj gatvės iškėlęs augštyn rankas. Jai rodėsi, kad kažin kas uždusdamas vijo ją; rodėsi, visa gatvė veržiasi miestan, kur nakties tamsoj eina paskutinė proletarų kova už laisvę. Lėkė ir Marytė ten... Mirgėjo namai, skersgatviai. Žibintuvų eilė baigėsi toli šviesiu tašku; jos širdis veržėsi ten, nežinomon ateitin... O ten mieste ant gatvių virpėjo beprotiškas linksmumas. Jį apskambino varpai... Ant dangaus puolė raudona pašvaistė, tarsi aušra pakilusios iš miego vilties, ir skrajojo ant plecių, kaip vėjas, kolei kas dar tamsi, be jokios spalvos Laisvė... (Iš rusų kalbos).

P. J. M—čius.

Dykai Laikraštis iš Lietuvos!

Visiems, kurie šiame mėnesy nusipirks knygą "Patarimai Vyrams Apie Lyties Dalykus" (kaina $2.00), pridėsime dovanai numerį Lietuvoj leidžiamo darbininkiško laikraščio

"Darbininkų Žodis"

Jame telpa daugybė žinių iš įvairių Lietuvos vietų ir šiaip darbininkiškų raštų.

Prisiųskite $2.00 ir gausite minėtą knygą ir numerį to laikraščio. Atskirai laikraščio neparduodame. Reikalavimus adresuokite:

J. BARKUS,
Box 129, General Post Office,
NEW YORK, N. Y.

Nuga-Tone

Sveikas, Raudonas Kraujas

reiškia gerą sveikatą. Nuga-Tone yra stebuklinga gyduolė stiprinti kraują ir nervus, padaro moteris ir vyrus stipriais. Jais žmonės naudojas jau per 30 metų ir tai su geromis pasekmėmis. Susideda iš aštuonių dalių veikiančių ant visų svarbesnių dalių kūno. Nuga-Tone pagamina gerą apetitą, pagerina virškinimą vidurių, liuosuoja vidurius, užsaldina kvapą, panaikina baltumą liežuvio, padaugina svarumą ir priduoda energiją ir naują veikimą kūnui. Pagamins raudonumą veiduose, ir vikrumą kūne. Iškirpkit šitą pagarsinimą, nusinešk į gerą aptieką šiandien ir nusipirk bonką Nuga-Tone. Naudok keliatą dienų ir jeigu neliksi visiškai užganėdintas, sugrąžink likusią dalį aptiekoriui ir gauk atgal pinigus.

DRUGGISTS: You can get Nuga-Tone from your jobber or direct from National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill. Absolutely guaranteed to give entire satisfaction or money refunded. Retail price $1.00.

DR. J. J. VIZGIRDAS
LIETUVIS GYDYTOJAS
Gydo Moterų ir Vyrų
Užsisenėjusias Ligas.
1828 Cass Ave., St. Louis, Mo.

VIETINĖS ŽINIOS

Pribūnančius iš kitur laivus su sergančiais neįleis į New Yorką.

New Yorko sveikatos departmento galva dr. Copeland'as buvo pasiuntęs Washingtonan pasakinimą, kad būtų atkreiptos radikališkiausios priemonės prieš pribūnančius į šią šalį laivus su sergančiais epidemiškomis ligomis pasažieriais.

Copelandas pageidavo, kad tokius laivus su pasažieriais visai neįsileisti į New Yorko prieplaukas, nes tas, jo nuomone, gali būti dideliu pavojum šiam didmiesčiui.

Tačiaus prezidentas Woodrow Wilsonas tokį dr. Copelano pageidavimą atrado per žiauriu ir įvažiavimą laivų nemato reikalo uždrausti.

Dr. Copeland'as, vienok, tuomi Wilsono padavadijimu neužsiganėdino ir jis, remdamasis 1863 metais išleistu New Yorko valstijos įstatymu, vistiek mano neįsileisti laivų su nesveikais ir "nešvariais" pasažieriais.

Visos šio didmiesčio įstaigos eina dr. Copelandui į pagelbą, kad apsaugot miestą nuo atgabenamų iš kitur ligų ir nešvarumų.

Kažin kada p. Copeland'as su savo garbingomis įstaigomis atkreips savo atydą į paties New Yorko sanitariškumą?

Jug desėtkai iš šimtai tūkstančių New Yorko gyventojų minta prasčiausiu maistu ir guli troškiose pašiurėse.

2 elektrikiniams trūkiams susimušus, sužeista 10 žmonių.

Užvakar vakare, Brooklyne, ant Crescent ir Atlantic gatvių, susidurus dviem elektrikiniams trūkiams, įvyko baisi panika tarpe važiavusių pasažierių.

Trukiams susidurus ir vienam-kitam vagonui išsimušus iš rėlių, "gyvoji" rėlė paleido žėžirių lietų, kas pasažierius — ypač moteris — dar labiau pergąsdino. Užmuštų nebuvo nė vieno; sužeista 10 žmonių, kurių 4 nugabenti tuojaus į artimiausias ligonines.

Sakoma, kad tas nelaimingas įvykis buvęs dėlei motormano neatsargumo.

Gudriai apiplėšė.

Kada apie vienuoliktą valandą nakties pereito nedėldienio žmonės ėjo iš teatrų namo, tai į cigarų krautuvę ant kampo 57-tos ir Broadway įėjo pora elegantų ir paprašė klerko už $64.00 įvairių cigarų. Kuomet klerkas užsakymą prirengė, tai kalbami elegantai padavė jam šimtinę.

Klerkas paėmęs šimtinę, nuėjo į kampą ,kur stovėjo saugioji spinta, kad iškeitus. Kuomet atidarė spintos duris ir rinko jam reikalingą sumą pinigų, tai "kostumieriai" smogė klerkui kokiuo tai įrankiu galvon ir ant syk pritrenkė.

Vėliau tuodu plėšiku, pastvėrę savo šimtinę ir dar suradę spintoj $870.00, išbėgo ir dingo.

Klerkas buvo taip smarkiai pritrenktas, kad išgulėjo veik pusę valandos be jokios sąmonės.

Iš Lietuvių Gimnastikos Kliubo veikimo.

Kadangi L. G. Kliubas nėra politiška organizacija, tad jo veikimas visai skiriasi nuo kitų organizacijų. Bet, apart politinio veikimo, yra reikalingas kiekvienam pasilinksminimas, tai šis kliubas daugiausia ir užsiima surengimu didelių balių, piknikų ir kitokių įvairių pasilinksminimų.

Įstojimo mokestis tik vienas doleris, o menėsinė mokestis tik vienas kvoteris. Tai, rodos, pigiausia mokestis, palyginant kitas organizacijas; užsimoki tris dolerius, tai narys ant visų metų.

Gimnastikiečiai gali pasigirti, kad šis kliubas yra seniausia organizacija Brooklyne, o gal ir visoj Amerikoj, nes suėjo lygiai 19 metų 5 vasario šių metų, kaip jis gyvuoja.

Laikytame metiniame susirinkime tapo išrinkta sekantiems metams kliubo valdyba iš šių narių: pirm. Vl. Meškunas, vice-pirm. Vl. Vilkauskas, prot. sekr. J. Bielickas, fin. sekret. Vl. Ječius, kasier. J. Gelgota, knygų užžiur. V. Žemaitis, manadž. J. Pranckevičius, maršalka W. Volton.

Yra manoma, kad ši valdyba atliks savo užduotis atsakančiai.

Taipgi po ilgo išsikalbėjimo buvo girdėtis nuomonės gimnastikiečių, kad šiais metais stengsis surengti kuojvairiausių pokylių ir užganėdinti Brooklyno publiką.

Bus ne pro šalį prie progos ištarti ir tas, kad ne tik ką neima jokio politinio veikimo šis kliubas, bet nė nereprezentuoja jokios partijos, nes pasilinksminimas kiekvienam reikalingas, nežiūrint kokių pažiūrų jis nebūtų, ir nežiūrint to, kokią partiją jis atstovautų.

Kliubo koresp.

Iš Central Brooklyno padangės.

Central Brooklyne yra taip vadinama "Atlantic White Lead and Linseed Oil Works" išdirbystė. Joje dirbama įvairios alyvos, šmarai ir dažai.

Darbininkų išnaudojimas ir persekiojimas ir čia darbininkams labai pažįstamas. Daugybės užveizdų ir jų pagelbininkų nuolatos akis įsmeigę tėmija, kad tik daugiau išspaudus iš darbininko energijos ir spėkų, ir kad daugiau padarytų naudos fabrikantui.

Jei kuris iš darbininkų randasi "rambus", tai tokį įvairiai iškolioja, o jei kokios, — išvaro iš dirbtuvės.

Bosai tik ir jieško įvairių priekabių prie seniau dirbančių darbininkų, nes nori juos išmesti iš darbo, o jų vieton padėti naujus darbininkus, mokant mažesnę mokestį. Darbininkų čia yra visokių tautų. Daugiausia ateiviai.

Algos čia jau iš seniau buvo netikusios, o dabar dar sumažino.

Pirmiaus seni darbininkai gaudavo į valandą 55 centus, o dabar senus pašalina ir priimdami naujus darbininkus moka tik 50—45 centus į valandą.

Darbininkas.

VIETINIAI PRANEŠIMAI

Stebuklai!

Pas mus teatrus ar operetes visados atvaidindavo žmonės, bet šį kartą bus sulošta operetė "Girių Karalius" žvėrių: lapių, zuikių, meškų, tai bus brooklyniečiams tikri stebuklai. Šią operetę rengia "Aido" choras 26 d. vasario (Feb.), McCaddin svetainėj, Berry st., tarpe So. 2-ros ir 3-čios gatvių, Brooklyne.

Operetė "Girių Karalius" pirmą kartą bus lošiama Brooklyne, tad bus begalo žingeidu išgirst kiekvienam. Prie to bus išpildytas žavėjantis koncertas. kurį išpildys prisirengę "Aido" choras, "A." vyrų choras, solistai, K. Menkeliuniutė-Januškienė ir Arlauskas. Taipgi kurie norite arčiau vietas gaut, tikietus nusipirkite iš kalno "Laisvės" ofise ir pas aidiečius.

Rengimo Komisija.
(Apgars.)

BROOKLYN, N. Y. — Paskutinis J. Butėno koncertas įvyks subatoje, 30 d. balandžia, 1921, McCaddin svetainėje, Berry st., Brooklyn. Todel jis paskutinis, kad Butėnas trumpoj ateityj išvažiuos į Italiją lavintis muzikos. Tad kitos draugijos malonėkite nieko nerengti ant tos dienos.

Rengimo Komisija.

BROOKLYN, N. Y.— LMPS. 1-os kp. lavinimosi vakaras įvyks 17 vasario, Empire Hall, kampas Ten Eyck ir Lorimer sts., pradžia 7:30 val. vak. Visos narės malonėkite susirinkti.

Sekr. A. Rimkiutė.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešu Greenpoint, Brooklyn ir Apielinkės Lietuviams, kad aš atidariau kostumerišką rūbų dirbtuvę po num.

596 MANHATTAN AVE.

Dirbu vyriškus ir moteriškus rūbus ant užsakymo pagal naujausią madą ir labai pigiai.

Kadangi esiu baigęs mokslą ant designerio aukščiausioj mokykloj New Yorke, tai Ėsiu tikras, kad galiu pilnai užganėdinti kiekvieną, kuris tik pas mane atsilankys. Taipgi čystinu ir prosinu. Reikalui esant visuomet kreipkitės:

J. VALAITIS,
596 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

CLIFFSIDE, N. J.— 77 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 15 vasario, Paliemenų salione, ant antrų lubų, ant kampo Palisade ave. ir Walker st., 8 val. vakare. O sekanti mėnesiniai susirinkimai atsibus kas ketvirtas utarninkas. Taipgi bus atiduodama knygos už 1920 m. Draugai, kurie neatsiėmėte, malonėkit pribūt, ir atsiimt.

77 Kp. Sekr. V. Katinas.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo tėvo Prota Bubelio; paeina iš Suvalkų rėdybos, Simno parap., Gluosnikų kaimo. Išvažiuojant Amerikon (suvirš 37 metai atgal), aš Elena (duktė Bubelio) buvau tik virš metų laiko. Per tai mano didžiausiu troškimu yra pamatyti savo tėvą. Aš širdingai prašau jūs, tėveli, atsiliepti, arba kas iš lietuvių žinote, kur gyvena P. Bubelis (apie 60 metų amžiaus), praneškite jo adresą, už ką jums gausiai atlyginsiu. Kalbama, kad jis gyvena čia kur netoli New Yorko.

Elena Bubeliutė,
(po vyru Motiejunienė)
35 Groshon Ave., Yonkers, N. Y.

Pajieškau savo pusseserės B. Mikalčiukės ir draugo K. Petraičio; abu paeina iš Kauno rėdybos, Šiaulių apskričio, Šiaulėnų parapijos. Tulas laikas atgal gyveno Philadelphia, Pa. Jie patys arba žinanti apie juos malonėkit pranešti ,nes turiu labai svarbų reikalą.

Justinas Zdanis,
368 Nevell St., Pittsfield, Mass.
(39—40)

PARDAVIMAI

PARSIDUODA karčiama (saliunas) lietuviais, latviais ir lenkais apgyventoj vietoj, arti prie dirbtuvių, palei vandens prie pat transpartacijinių laivelių prieplaukos. Norinti pirkti, kreipkitės:
31 Hudson St., corner Essex St.,
JERSEY CITY, N. J.
(37—40)

IŠSIRANDAVOJA gražus kambarys, geroj vietoj su visais patogumais, tinkantis gyventi 2 ypatom. Gali gauti ir valgį. Arba vedę be vaikų gali samdyti, nes virtuvė valgio pasigaminimui bus suteikta.

Kreipkitės:
ROGATCHOV,
412 Jefferson Ave., tarpe Sumner ir Throop Ave., Brooklyn, N.Y.
(38—40)

DAILĖS MYLĖTOJAI!

Užsisakykite sekančių naujų teatrališkų knygučių:

1. "NEPASIEKTAS TIKSLAS", parašė Skurdžius. Kaina 60c.
2. "Rusų Bolševikų Darbo Biuras", parašė Juškutis. Kaina 25c.
3. "MIEGANTI LIAUDIS", parašėW. V. S. Kaina 30c.

Reikalaukite pas išleistoji, drauge siųsdami ir užmokestį.

W. STRYGAS,
4342 S. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill.

KURSAS NUPUOLĖ.

Tai geriausia proga daug auksių į Lietuvą nusiųsti. Greitume nusiuntimo pinigų nieks su manim negal lenktyniuoti; visiems pinigų siuntėjams pristatau kvitas su parašais priėmėjų pinigų.

Laivakorčių agentura į Liepojų, Hamburgą ir visur.

Pasai kelionei į Lietuvą.

Padarymas lietuviškų dokumentų.

Pinigus siųskite per pakto Money-Order. Rašydami prideikite 2c. stampą ir visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS.
53 Hudson Ave., Brooklyn, N.Y.

Telephone 2320 Greenpoint.

J. GARŠVA

GRABORIUS (Undertaker)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Išbalsamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių.

Parsamdau Automobilius ir Karietas Veseilijoms, Krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. — 264 Front St. C. Brooklyn, N.Y.

Telephone 2851 Greenpoint.

J. Levandauskas
GRABORIUS

272 BERRY STREET,
BROOKLYN, N. Y.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Kosulys, šaltis, užkimimas,

yra paprasti negalėi šiam laikė. Stengekis prašalinti juos. Greita pagelba gali nukreipti pavoingas pasekmės.

Severa's Cough Balsam

(pirmiau vadintas Severo Plaučių Balzamas). yra vartojamas labai pasekmingai per keturios-dešimtys metų dėl gydyma užkimimu. skausmų gerkles, šalčių, mešlungisko krupo, bei bronchialinio kosulo. Priimnus imti. Kaip suaugę taip ir vaikai bei kudikei gal juos imti. Pardavinėti aptiekuose. Prekė 25 ir 50 centai.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Telephone Main 9759.

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

Nufotografuoja ir numalevoja visokius paveikslus įvairiausiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu:

JONAS STOKES
173 Bridge St. C. Brooklyn, N.Y

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS.

Dvi puikiausios Galerijos

Jeigu jums patinka kitų fotografistų darbas ir nesate užganėdinti, kreipkitės pas mane; užtikrinu savo darbu užganėdinsiu. Padirbu paveikslus visokio įvairumo. Kainos numažintos.

MOTIEJUS KICHAS
227 Bedford Ave., tarpe N. 4 ir 5 sts. — 579 Grand St Prie Lorimer st
BROOKLYN, N. Y.

KAS NAUDOJA PAIN-EXPELLERĮ?

Darbininkas naudoja palengvinimui skaudamų muskulų nuo įtempto sunkaus kasdieninio darbo.

Ukininkas naudoja jį ir negalėtų apseiti be jo. Pain-Expelleris laikomas garbingej vietoj kiekvieno ukininko namuose, kur gali atsitikti netikėtas staigus ligos užpuolimas, nelaimingas atsitikimas ir daugybė kitų nelaimių ištikti.

Dirbtuvės darbininkas naudoja Pain-Expellerį, nuo pečių skaudėjimo, skausmo šone, šalčio ir kitų mažų nesveikumų, kurie grumoja pertraukimu galimybės uždirbti kasdieninę duoną.

Angliakasys naudoja Pain-Expellerį nuo reumatiškų skausmų, strėnų diegimo, neuralgijos ir kitų atsitikimų jo pavojingam užsiėmime, kad užlaikius savo svelkatą ir energiją.

Namų šeimininkė naudoja Pain-Expellerį, kuomet vaikai nupuola ir susimuša—nuo musių įkandimo ir kitų vabalų įgilimo ir ten, kur geras linimentas reikalingas.

Visi naudoja Pain-Expellerį.

NAUJA KNYGA
LENINAS

Šiomis dienomis "Laisvės" Bendrovė užbaigė spausdinti vieną labai svarbią knygutę po vardu "Leninas". Knygutėje yra aprašyta visas drg. Lenino gyvenimas ir darbai nuo pat pradžios jo pasirodymo pasaulinėje politikoje, iki pat vėliausių dabartinių laikų.

Kadangi daugelis iš mūsų kalbame ir net kitiems aiškiname apie drg. Leniną, bet ne visi mes gerai žinome apie jį; užtaigi kiekvienas iš mūsų būtinai privalome pasirūpinti įsigyti šią puikią knygutę. Knygutė susideda iš 64 puslapių ir yra gana plačiai aprašyta apie visą jo gyvenimą ir veikimą.

Užsisakykite tuoj, nes paskui gali pritrukti.

KNYGUTĖS KAINA TIK 20 c.

Draugijoms, kuopoms bei atskiriems platintojams, imantiems didesnį skaičių del pardavinėjimo, duosime didelį nuošimtį; užtaigi visos L.D.L.D., L.M.P.S. ir A.P.L.A. kuopos bei atskiri platintojai, užsisakykite tuoj tos knygutės po tam tikrą skaičių del platinimo, nes ta knygutė turi būti kuodaugiausiai paskleista tarpe darbininkų minios.

Visus užsakymus adresuokite:

"LAISVĖ", 455 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

AMERICAN LINE
TIESUS PATARNAVIMAS
IŠ NEW YORKO Į HAMBURGĄ
Patogiausias važiavimas del Rusų ir Lietuvių.

Didžiausi Moderniški Dviejų Šriubų Garlaiviai išplauks
S. S. "MANCHURIA" Išplaukia Vasario 24 d.
S. S. "MONGOLIA" Išplaukia Kovo 10 d.
S. S. "MINNEKAHDA" (naujas) Išplaukia Kovo 24 d.
(vien tik trečios klesos)

Trečia Klesa iš New Yorko į Liepojų ____ $132.00
Trečia Klesa iš New Yorko į Eidkunus ____ $130.00

Trečios klesos keliauninkams suteikiami valgiai per patarnautojus ruimingame valgomajam kambaryje. Atskiri kambariai del moterų ir vaikų.

Kreipkitės į Kompanijos ofisą 9 BROADWAY, New York, arba pas vietinį agentą.

Pasarga Detroito Lietuviams Darbininkams

Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti vaistus daug prieinamesne kaina, negu kur kitur, ypac dabartiniame krizio laike.

A. M. KISHON
Aptiekorius Savininkas
8624 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., DETROIT.

KNYGOS VISAI DYKAI

Kiekvienas "Laisvės" skaitytojas gali gauti iš žemiaus paduoto knygų surašo vieno dolerio vertės knygų visiškai dykai, tik už mažą pasidarbavimą. Mums rodos, kad kiekvienas "Laisvės" skaitytojas turi savo pažįstamų bei ypatiškų draugų, kurie dar neskaito dienraščio "Laisvės" ir tokiu būdu visai lengvai kiekvienas gali gaut bei prikalbinti po vieną naują "Laisvei" skaitytoją, tik reikia truputį pasidarbuoti.

Kiekvienam "Laisvės" skaitytojui už prikalbinimą "Laisvei" vieno naujo metinio skaitytojo, "Laisvės" administracija duos dovanų 1 dol. vertės knygų. Už prikalbinimą vieno naujo pusmetinio skaitytojo — pusės dol. vertės knygų; užtaigi, visi "Laisvės" skaitytojai ir rėmėjai, imkitės už darbo, nes dabar, prasidėjus žieminio sezono veikimui, yra gana lengva gauti "Laisvei" nors po vieną naują skaitytoją ir gauti minimas knygas. Jūs, draugai ir draugės, rinkdami "Laisvei" naujus skaitytojus, netik kad turėsite nemažai naudos del savęs, gaudami uždyką keliatą gerų knygučių, bet ir paremsite jūsų reikalus gnantį dienraštį "Laisvę", sustiprinsite mūsų eiles ir priduosite mums daugiau energijos mūsų darbe; vienu žodžiu sakant, atliksite tą darbą, kokį privalo atlikti kiekvienas savo reikalus pažįstantis darbininkas. Jūs, draugai ir draugės, visuomet būkite su "Laisve", o "Laisvė" bus su jumis.

Knygų surašas, iš kurių kiekvienas "Laisvės" skaitytojas, prikalbinęs vieną naują "Laisvei" skaitytoją, gali pasirinkti 1 dol. vertės knygų:

Laisvės Kalinys	50c
Kas tie Socialistai ir ko jie nori	15c
Badas	75c
Išvogimas iš Paviako 10 kalinių	20c
Darbininkė Motina	20c
Vyras	25c
Griūvėsiuose	15c
Lietuva Sušals	20c
Raudonas Juokas	35c

"Laisvės" Adm-cija.

United American Lines INC.
UAL Joint Service with
Hamburg American Line

IŠ NEW YORK—TIESIAI HAMBURGAN
Trumpiausias ir tiesioginis susisiekimas su Vidurine Europa

S. S. "MOUNT CLAY" — Buvęs "Prinz Eitel Friedrich" Nuo Doko No. 7 North River

IŠPLAUKS IŠ NEW YORKO: SUBATOJ VASAR. 19, per pietus. KETVERGE, KOVO 31, 2 P. M.

Reguleriški savaitiniai išplaukimai su S. S. HANSA (buvusi Victoria Luise) ir nauji garlaiviai yra budavojami.

S. S. "Mount Carroll" (naujas) — S. S. "Mount Clinton (naujas)
S. S. "Bayern" (naujas) — S. S. "Wuerttemberg" (naujas)

Atskiros kajutos po 2, 4 ir 6 lovas, rukomas kambarys, sėdėjimui kambarys ir visas gana ruimingas dekas yra įtaisytas vien del 3-cios klasės keliauninkų.

DEL GAVIMO VIETOS RASYKITE BILE AUTORIZUOTAM AGENTUI ARBA
39 BROADWAY NEW YORK CITY

VYRAI Moters KODĖL KENČIAT?

Pavelikit Man Suteikti Jums Pagelbą

su savo ilgu praktišku patyrimu gydymosi aprybuotu ir ilgai stovinčių komplikuotų negalėjimų. Daugelis išgydytų pacientų iš New Yorko, Brooklyno, New Jersey ir apielinkių, gali ypatiškai paliudyti apie pasekmes aplaikytas iš mano gydymo būdų. Jeigu aš negalėsiu pagelbėti jums, tai aš ir pasakysiu taip ir visi patarimai yra duodami veltui, tai ko-gi gaišoti.

VIENOS SAVAITĖS GYDYMAS

Po mano atsargaus išegzaminavimo ir vienos savaitės gydymo, jūs persitikrinsite, jog mano gydymo būdai ištikrųjų suteikia užganėdinančias pasekmes.

Patarimai Visiškai DYKAI Ateikit Šiandi

Jeigu Jūs Kenčiat nuo Silpnumo Kraujo ir nuo Nervų Sulrimo, Svaigimo, OdosLigų, nuo vaidinimosi akyse, Trumpos Atminties, Silpnų ir Nepastovių Nervų, Nemiegojimo, Skaudėjimo Kakle ir Pečiuose, Reumatizmo arba sustyrusių Sąnarių, Skaudančios Gerklės, Skilvio arba Vidurių Gėlimo ir Užkietėjimo. ATEIKITE PAS MANE.

Gydau elektra, leidžiu gyduoles kraujan ir taiposgi vartoju apsausinimo būdus, užtikrindamas geriausias pasekmes.

Dr HANNON, Specialistas — 146 E. 14th St., New York priešais Tammany Hall

Ofiso valandos: dienomis nuo 9 ryto iki 4 po pietų, vakarais: nuo 6 iki 8. Nedėldieniais ir šventadieniais nuo 10 ryto iki 2 po pietų.